

CODI 21466 LA TRADICIÓ CLÀSSICA

Prof. Josep M. ESCOLÀ TUSSET

Contingut.

A. La transmissió dels textos.

1. L'Orient grec.
 - 1.1. La filologia alexandrina.
 - 1.2. El pas del *volumen* al *codex*.
 - 1.3. La renaixença bizantina del segle IX.
 - 1.4. L'època dels Paleòlegs: escola bizantina i escola de Tessalònica.
2. L'Occident llatí.
 - 2.1. El conflicte entre el paganisme i el cristianisme.
 - 2.2. El monaquisme i la tradició clàssica. Cassiodor i Columbà.
 - 2.3. El paper d'Isidor i Beda com a transmissors del món antic.
 - 2.4. La renaixença carolíngia.
 - 2.5. El renaixement del segle XII.
 - 2.6. Les traduccions llatines de l'àrab.
 - 2.7. Dante, pont entre l'Edat Mitjana i el Renaixement.
 - 2.8. L'humanisme renaixentista. Edicions i traduccions dels clàssics.
 - 2.9. La Il·lustració i el neohumanisme alemany.
 - 2.10. La revalorització del mite.

B. La transmissió dels gèneres i temes.

1. Poesia èpica: el tema troià, l'heroi nacional.
2. Poesia bucòlica: el *locus amoenus*.
3. Poesia lírica: el tema de l'amor.
4. Novel·la històrica i biogràfica.
5. Teatre: comèdia medieval i tragèdia barroca.
6. Diàleg renaixentista.
7. Epigrama satíric.
8. El món clàssic a l'òpera i al cinema.

NOTA: L'estudiant haurà de llegir una selecció de textos que exemplifiquen temes del programa i que seran concretats a l'inici del curs.

Avaluació.

1. Es farà un examen teòric que consistirà en desenvolupar algun tema del programa i en relacionar textos que donen testimoni de la tradició clàssica.

2. L'estudiant haurà de presentar un treball sobre la pervivència del món clàssic en algun gènere o autor, triat d'acord amb el professor.

Bibliografia.

- BADIA, L., *De Bernat Metge a Joan Roís de Corella. Estudis sobre la cultura literària de la tardor medieval catalana*, Barcelona, 1988.
- BADIA, L., *Tradició i modernitat en els segles XIV i XV*, València-Barcelona, 1993.
- BILLANOVICH, G., *I primi umanisti e le tradizioni dei classici latini*, Freiburg, 1953.
- BOLGAR, R.R., *The Classical Heritage and its Beneficiaries*, Cambridge, 1973⁴.
- BUCK, A., *L'eredità classica nelle letterature neolatine del Rinascimento*, Brescia, 1980.
- CAMBIANO, G.- CANFORA, L.- LANZA, D., *Lo spazio letterario della Grecia antica*. Vol. II: *La ricezione e l'attualizzazione del testo*, Roma, 1995.
- CANFORA, L., *La Bibliothèque d'Alexandrie et l'histoire des textes*, Lieja, 1992.
- CAVALLO, G.- FEDELI, P.- GIARDINA, A., *Lo spazio letterario di Roma Antica*. Vol. III: *La ricezione del testo*, Roma, 1990.
- CAVALLO, G.- LEONARDI, C.- MENESTÒ, E., *Lo spazio letterario del Medioevo. I. Il Medioevo Latino*. Vol. III: *La ricezione del testo*, Roma, 1995.
- CURTIUS, E.R., *Literatura europea y Edad Media latina*, México, 1976².
- DELLA CORTE, F., *Cultura classica e letterature moderne en Introduzione allo studio della Cultura Classica*, vol. III, Milano, 1975, pp. 643-743.
- GIARDINA, A. (ed.), *Società romana e impero tardoantico. Tradizione dei classici. Trasformazione della cultura IV*, Roma-Bari, 1986.
- GIL, L., *Panorama social del humanismo español (1500-1800)*, Madrid, 1997 (2ª edición, corregida y aumentada).
- HIGHET, G., *La tradición clásica. Influencias griegas y romanas en la literatura occidental*, México, 1978, 2 vols.
- JENKINS, R., *El legado de Roma*, Barcelona, 1995.
- LEMERLE, P., *Le premier humanisme byzantin. Notes et remarques sur enseignement et culture à Byzance des origines au Xe siècle*, Paris, 1971.
- LEONARDI, C.- MUNK OLSEN, B., *The Classical Tradition in the Middle Ages and the Renaissance*, Spoleto, 1995.
- LIDA DE MALKIEL, M.R., *La tradición clásica en España*, Barcelona, 1975.
- MUNK OLSEN, B., *L'étude des auteurs classiques latins aux Xe et XIIe siècles*, Paris, 1982, 3 vols.
- MUNK OLSEN, B., *I classici nel canone scolastico altomedievale*, Spoleto, 1991.
- MUNK OLSEN, B., *La réception de la littérature classique au Moyen Âge (IXe-XIIe siècles)*, Copenhage, 1995.
- PECERE, O., *Itinerari dei testi antichi*, Roma, 1991.
- REYNOLDS, L.D. (ed.), *Texts and Transmission: A Survey of the Latin Classics*, Oxford, 1983.
- REYNOLDS, L.D.- WILSON, N.G., *Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina*, Madrid, 1986.
- RICHÉ, P., *Éducation et culture dans l'Occident barbare, VIe-VIIIe siècles*, Paris, 1962.
- ROGER, M., *L'enseignement des lettres classiques d'Ausone à Alcuin*, Hildesheim, 1968.

- TREVES, P., *Lo studio dell'antichità classica nel Ottocento*, Milano-Napoli, 1962.
- VALENTÍ, E., *Els clàssics i la literatura catalana moderna*, Barcelona, 1973.
- WILSON, N.G., *Filólogos bizantinos. Vida intelectual y educación en Bizancio*, Madrid, 1994.